

Članki v tem številku in
vsega s polno vred ali
v izdanih s polno vred
na dan 12.50 dln., četrt leta
12.50 dln. Izveza Jugoslavije
12.50 dln. Naročnina se pošlje
na upravitelstvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
gboro, Koroška cesta 5.
Lini se dopolnjuje do od-
govora. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon Interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1 dln.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru
Koroška cesta št. 5. Naro-
čniki se ne vračajo. Upravi-
ništvo sprejema naročila,
inseze in reklamacije.
Cene inzeratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Nezapri-
te reklamacije so pošlne
prosto.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.603.
Telefon Interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

50. letov.

Maribor, dne 14 decembra 1937

50. letov.

Razkol v vladnem taboru.

Radikalci so velesrbska stranka, njihovi listi pi-
sejo venomer o posebnem stališču Srbije v skupni drža-
vi Srbov, Hrvatov in Slovencev, govorijo o osvoboditel-
jih in osvobodilcih ter delijo celo državo na Srbijo in
pa na nove osvoboditelje, osvobodene ali celo zasedene kra-
je, pri tem pa pod imenom "narodne" radikalne stran-
ke prav radi pobirajo pristaše po "zasedenih" krajih,
celo med Nemci in Madžari. Radikalna stranka je sre-
dišče in ognjišče tistega duha, ki povzroča toliko ško-
de in krivic v naši državi in ki gre v svoji strasti celo
tako daleč, da blazno in brezobzirno ubija gospodarski
napredek v mestih in krajih "prečanskega" sveta, ker
mu Beograd ne more slediti.

Vse naredbe centralistične uprave so izdane tako,
da hudo zadenejo prečanskega gospodarja in trgovca,
sločin ima beograjski po večini od njih razne koristi,
ali je pa vsaj na razne novotarije po svojih vladnih
prijeteljih toliko pripravljen, da lahko še pravočasno
kako špekulacijo izvede na račun Zagreba in Ljubljane.
Kričečih primerov, ki hodijo s centralizmom roka
v roki, nam ne manjka. Na raznovrstne valutne od-
redbe, ki zadenejo prečane vedno kakor strela iz jasne-
ga, so beograjski bankirji in trgovci vedno pravočasno
pripravljeni, da mirno in dobro opravijo svoje denar-
ne posle. Poglejte samo Pašičevega sina, ki ob naj-
strožji prepovedi denarnega izvoza nosi milijone čez
mejo, da si v Berlinu in drugod za celo ulico hiš na-
kupi. Ko je bilo letos vse polno sliv po Srbiji in Bos-
ni, so se srbski izvozniki ustrašili bosanske kon-
kurence pred tujimi kupci, katerim je bila Bosna za
nakupovanje prikladnejša kot pa deli Srbije s svojimi
skrajno žalostnimi prometnimi in varnostnimi razme-
rami. Kaj so storili, da ubijejo konkurenco? — Po svo-
jih agentih, ki so celo nekako službeno nastopali, so
raztrosili po svetu laži, da so bosanske slive za nič, ker
so prerano brane in da pride za nakupovanje tako edi-
nole še Srbija v poštev. Bosancem niti na misel ni
prišlo, da bi se dalo na tak ali podoben način priporo-
čati blago in za to so jim slive v velikih množinah —
ostale.

Če se najde poštenjak, ki proti takemu postopanju
nastopi, bo od prvakov in oblastnikov radikalne stran-
ke gotovo dobil odgovor: "Kaj se hoče! Srbiji moramo
pomagati, bilo kakor bilo!" — Ta pomoč, pridob-
ljena s takimi in podobnimi sredstvi Srbiji, ki je prva,
pa ne gre srbskemu narodu, ki je strašno reven in tla-
čen, temveč družbi beograjskih bogatinov in špekulan-
tov, ki srbskega kmeta in delavca ravno tako izmzgava
kot prečanski svet.

Druga vladna stranka, demokrati, so si sicer na-
taknili krinko jugoslovanstva in nekake enakopravnosti
vseh plemen, v bistvu so pa popolnoma enaki radi-
kalcem in vse, kar preračunajo s svojimi zavezniki
na vladi, nima niti betvice načelnega, državi in narodu
služebnega značaja, temveč je skozi in skozi izraz med-
sebojne tekme in zavisti, kdo bo zajemal iz tega, kdo
iz onega korita, kdo bo pošiljal svoje prijatelje in paj-
daše v to ali ono dobro službo, kdo bo izrabljal to ali
ono panogo državne oblasti v podpiranje svoje stran-
ke itd.

Vse to je šlo dolgo časa prav gladko, sedaj se je pa

začelo izkoriščevalcem močno dozdevati, da se bliža ve-
lik polom, ker se je režim silno osvovalil med nara-
dom in tudi večina srbskega naroda ne veruje več, da
je današnja politika za Srbe koristna. Srbski invalid je
še vedno brez podpore, vojni oškodovanci so brez stre-
he in obleke, toliko proslavljena Pašič-Pribičevićeva po-
litika pa nosi samo protiljudski beograjski porok: ve-
like dobičke. Med samim srbskim narodom vstaja spo-
znanje, da oblastniška družba, ki je izrinila iz parla-
menta hrvatske in delavske zastopnike in ki ima tudi
veliko večino Slovencev in Bosne proti sebi, ne more
prav voditi države na znotraj in na zunaj in tako tudi
Srbiji in Srbom ne more biti v korist, temveč samo v
škodo.

Radikalci in demokrati so sedaj prisiljeni nekaj
storiti ali vsaj obetati, kar bo moglo zopet zbuditi zelo
omajeno zaupanje med srbskimi masami. Doslej so ra-
dikalci valili vso krivdo na demokrate, demokrati pa
na radikalce, sedaj pa enim in drugim hrumi nasproti
vprašanje in zahteva: Kaj pa vi sploh znate? Poka-
žite! Izkažite se in tudi to nam povejte, kako stojite po
drugih pokrajinah.

Pašičevi nameni, da razprede radikalne mreže ter
razširi svojo stranko po Hrvatski in Sloveniji, so se po-
polnoma izjalovili. Agitacija med Nemci in Madžari je
brezuspешna in tudi z državnim denarjem založeni listi,
kakor na primer "Samouprava" v Gornji Radgoni ter
nemški in slovenski "Radikal" v Kočevju, ne najdejo ne
pristašev in ne odmeva. Samo nekaj "hofratov" je šlo
med radikalce, meneč, da bo nosilo to nekaj koristi v
državni službi. Demokrati so se iz Slovenije in Hrvatske
obogateli z največjimi hlapci, ki hočejo biti sedaj huj-
ši Srbi in centralisti od najpristnejšega in najbolj vne-
tega Srba iz Šumadije in ki brezvestno lažejo svojim
prvakom v Beogradu o svojem delu in vplivu med Slo-
vencev in Hrvati, da bi tako izvalili nove denarne svote
za svoje politično delovanje, ki pa doživlja na vseh
koncih in krajih vedno večje poraze.

Prave opozicijske stranke pa pridobivajo na
moči in veljavi. Vladni ljudje, ki so prej širokoumno za-
trjevali, da se bodo vse skupaj razpršile v nič, ker je
samo dobro od trajne veljave, sedaj se pa vidi, da vlad-
ne stranke razpadajo in da morajo biti opozicijske
stranke dobre, ker so ostale ter še silno na moči in ob-
segu pridobile. Radi tega se tudi iz srbskega naroda in
poštenih srbskih političnih krogov slišijo vedno glas-
nejše zahteve po sporazumu z narodom, ki ga opozici-
jske stranke predstavljajo. Teji zahtevi pa vladni
ljudje, kakršni so, ne morejo ugoditi. Pašič si namreč
"sporazum" tako predstavlja, da bi končno vzel nekaj
pravih predstavnikov Slovencev in Hrvatov v svojo vlad-
do, pri tem pa toliko moči obdržal, da bi še vnaprej
svojega sina pošiljal po kupcijskih poslih, sinove svojih
prijateljev pa v konzulate (državna zastopstva v
inozemstvu), da bi nam še naprej delali sramoto po
svetu ali skratka, da bi vso koristnost v polnem ali
pa še v povečanem obsegu ostalo. Tako si predstavlja
sporazum tudi Pribičević in še lepa vrsta drugih, ki
noče razumeti, da je prvi predpogoj sporazumnega de-
la popolna zmaga in trdno ustoličenje poštenja in čis-
tosti rok na vseh upravnih mestih.

Hvala Bogu nekaj ljudi poštenjakov je tudi v vlad-

nem taboru, ki bi bili takoj za to, samo, da ne morejo
na pošteno pot privedi večine, ki se je v korupciji tako
razpasla, da se rajši teh drži, ki še danes delijo razne
dobrote. Stojan Protič že dolgo stoji izven radikalne
stranke ter s pičlim številom poštenih srbskih politikov
čaka, da se med radikalci do dobra razkrinka pogubo-
nosna in protiljudska Pašičeva politika. Ljuba Davidov-
vič pa med demokrati pobija vpliv Pribičevića in še ni-
ma pri tem pravih uspehov, ker je med njegovo in Pri-
bičevićevo strujo še močna skupina demokratov, ki ne-
čejo ne sem ne tja ter se okoriščajo ob današnjem reži-
mu v strahu, da bi z njegovim razpadom vsi razno-
lični in mastni zaslužki za vedno odpadli.

Dobro sliko razpoloženja v vladnem taboru daje
seja demokratskega kluba, ki je sklepal, kaj naj stori
sedaj, ko so radikalci odkrili svoj namen, da so pri-
pravljeni tudi brez de vokratov vladati. Za režim ali za
Pašičevo politiko in proti vsakemu sporazumu so na-
stopali v prvi vrsti vsi demokratski ministri od Pri-
bičevića do Kumanudija, proti režimu so pa odločno na-
stopali Davidovič in še nekateri drugi poslanci, ki se ne
redijo od korupcije.

Pribičević je kratkoma izjavil, da je vsak spo-
razum s Hrvati nepotreben. Zato so nepotrebna tudi
vsaka pogajanja s hrvatskimi politiki. Branil je svoje
znano centralistično, velesrbsko stališče. Izjavil je, da
je Davidovičeva politika škodljiva za demokratsko
stranko, in navajal je za vzgled občinske volitve v
Ljubljani, v katerih so bili demokrati poraženi radi
Davidovičeve pomirljive politike. Povdarjal je, da je
nasprotnike treba tolči z vsemi sredstvi, ne pa se z njimi
pogajati ali celo sodelovati z njimi.

Poslanec Angjelič je ostro odgovoril Pribičeviću in
ga napadel radi njegove strankarske politike in poseb-
no radi njegovega klečeplazništva pred radikalci. Iz-
javil je, da bi bilo za demokratsko stranko bolje, da
Pribičević sam izstopi, ker se sicer utegne zgoditi, da ga
bodo lastni pristaši vrgli iz stranke. Pribičevićovo de-
lovanje je škodljivo ne le za stranko ampak tudi za
državo. Vsi volivci so proti sedanjim politikam in režimu.
Končno je zagovarjal načelo sporazuma s Hrvati in
Slovinci ter izjavil, da bi za ta sporazum bilo treba še
bolj delovati.

Poslanec Šumenković je dolžil ministra, da je baš
on zastupil vse srbsko javno mnenje s svojimi nepre-
stanimi trditvami, da so Hrvati in zlasti Hrvatski blok
sovražniki države. Dosedanja pogajanja Ljube Davidov-
viča so pa dokazala ravno nasprotno, da so Hrvati
prijatelji države, so pa sovražniki onih ljudi, ki drž-
danes državno krmilo v svojih rokah. Predlaga, da se
Davidoviču izreče zaupnica in da se mu prepusti po-
polna svoboda za nadaljna pogajanja s Hrvatskim blo-
kom. Treba je delati na to, da pride Hrvatski blok čim-
prej v Beograd, da postane naš parlament resničen par-
lament in ne ostane to, kar je danes.

Poslanec Antič iz južne Srbije je še pristavil, da se
mora doseči sporazum zlasti z ozirom na Macedonijo in
južno Srbijo, kjer je nezadovoljnost prebivalstva zara-
di nesposobnega upravnega uradništva dosegla svoj
vrhunec.

Za njim je pa govoril finančni minister dr. Kuma-

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

2

Videti je bilo, da mu ni mar za ožjo zaupljivost in
da je rajši sam zase, pa tisti, ki so ga dobro poznali,
so čutili, da le prisilno zadržuje svoje mehko srce in
skriva svoja plemenita čustva za osorno zunanostjo. Sopotniki so ga spoštovali, vedeli so sicer, da bi le red-
kokomu naklonil svoje prijateljstvo, če bi se pa to srce
kedaj odprlo, bi iz njega vstalo le resnično, nesebično
prijateljstvo.

Njegovi po vojaško zavihani brki so bili nekoliko
osiveli, pa lasje so bili še nenavadno črni za moža nje-
gove dobe. Tudi še prav nič ni bil sključene postave,
ravno je hodil kakor mlad častnik, kar se je vsem
precej čudno zdelo. O svojih službenih letih in vojaš-
kih činih nikdar ni govoril. Razlagali so si njegovo
molčečnost tako, da rajši žrtvuje svojo vojaško slavo,
ko pa da bi z njo vred moral izdati, kako dolgo je že
temu, kar je sukal meč za domovino — —. In dejstva
so potrdila njihova sumničanja.

Poleg polkovnika Cochran je bilo še devet potni-
kov na "Kleopatri."

Gospod Brown je bil mlad človek iz diplomatske
službe. V vsem svojem obnašanju in govorjenju je
razkladal vedenje človeka iz višjih družabnih krogov.
Človeka, ki je že vse videl in doživel in ki mu nič več
ni novo, s prezirljivo, rekel bi zaničljivo malomar-

nostjo je zrl na vse, kar je bilo njegovi okolici zani-
mivo in nenavadno, vzdramil pa se je in kazal živahno
zanimanje za stvari, ki so se zdele drugim navadne,
vsakdanje, da, škodljive. Sicer pa je bil prijazen in
ljubezniv v družbi ter zabaven v govorjenju in je raz-
odeval izobražene misli in nazore. Njegov pravilni, le-
pi obraz je bil rahlo resnoben, otožen, drobne, rumen-
kaste brke je nosil, tiho je govoril in malomarno in po-
časno se je kretal. Le tupalam mu je v prijetnem, naglem
nasmehu zasijalo lice, če je nenadoma kaka stvar zbu-
dila njegovo zanimanje, pa koj si je spet nadel svoj
resni, rahlo otožni obraz. Izgledalo je, kot da bi njegova
namišljena, malomarna prezirljivost neprestano dušila
njegovo zdravo mladostno živahnost. Njegovo diplo-
matsko dostojanstvo mu ni dovoljevalo, da bi se bil
bližal svojim sopotnikom, malomarno in brezbrizno je
slonel na svojem stolu pod platneno streho na krovu, s
svojo knjigo in z risalnim orodjem poleg sebe. Ako
pa ga je kdo nagovoril, je našel v njem vljudnega, pri-
jetnega družabnika.

Tudi nekaj Amerikancev je bilo na krovu "Kleopatre."

John Headingly je bil doma iz zapadnih držav
Severne Amerike. Pravkar je dovršil svoj doktorat in
je po vzgledu svojih sorojakov nastopil potovanje okoli
sveta, da si izpopolni znanje in razširi duševno obzorje.
Bil je značilna slika mladega Amerikanca — nagel in
odločen v mislih in v obnašanju, bistrega pojmovanja,
brez predsodkov, kakršne vlačijo za seboj ljudje iz sta-
rega sveta, zdrav v svojih življenjskih nazorih in ve-
ren.

Gospodična Eliza Adams in gospodična Sadie sta
bili teta in nečakinja.

Gospodična Adams je bila drobna, živahna, od-
ločna, pa že nekoliko postarna devica iz Bostona, dr-
žave New-York. Ostre in stroge so bile sicer poteze nje-
nega zarjavelega obraza, pa za njimi se je skrivala ne-
običajna množina še neporabljenih ljubezni do bližnjega.
Topot je bilo prvokrat, da je zapustila svojo ožjo do-
movino — pravzaprav le na ljubo svoji sestri, da je
spremljala njeno hčerko na potovanju v svet — in koj
si je z vso amerikansko odločnostjo stavila nalogo, da
bo dvignila zanemarjeni, nesnažni orient vsaj na kul-
turno stopinjo države New-York.

Komaj je namreč stopila na egiptovska tla, je opa-
zila, da ljudje in stvari to potrebujejo večje roke, ki
jih bo djala v red, in od tistega trenutka je imela polno
posla. Ubogi, od sedla oguljeni oslički, gladujoči, brez-
domovinski psi, roji muh, ki so sedali zanemarjenim
in zapuščenim dojenčkom krog oči, nagi otroci, nad-
ležni berači, raztrgane, nesnažne ženske — vse to je
izzivalo njeno vestnost in ljubezen do bližnjega in po-
gumno se je vrgla v obilico svojega dela. Ker seve ni
znala ne besedice arabski in svojim ubožcem-varovan-
cem ni mogla razložiti svojih človekoljubnih namer, je
kajpada pustila na svojem potovanju po Nilu navzgor
ubogi orient zanemarjen in nesnažen, kakršen je bil
od pamтивеke, pa njeni sopotniki so imeli ob njenem
"delovanju" krasno zabavo.

In nihče se ni bolj zabaval na stroške neutrudljive
gospodične Elize ko njena nečakinja Sadie.

Zelo mlada je še bila, sveže iz dekliškega zavoda

audi, ki je pobijal Davidovičev politiko in branil današnji režim. Glavna misel njegovega govora je bila, da je današnji režim dokazal svojo sposobnost za ohranitev miru in reda v državi in za to je najbolje, če ostane.

Ob taki brezvestnosti, ki proslavlja režim z nekakimi izmišljenimi zaslugami za red in mir baš tedaj, ko se govori o hajdukih, nesposobnosti in pokvarjenosti uradnih ter o drugih žalostnih pojavih v naši državi, zaostane poštena beseda in poštene razmah Davidovičevega dela so zaenkrat zaustavili zopet tisti ljudje, ki radi osebnih koristi brezdašno in brezčutno prezrejo vse krivice ter preslišijo vse glasove poštenja.

O jej, o jej, Žerjav in Pucelj gre!

Politika obljubarjev in političnih goljufov gre h koncu: Pašič je sicer dobil še enkrat nalogo, da sestavi vlado, toda očitno ne bo prišel v najboljšem slučaju dalje, kakor da sestavi volilno vlado, najbrž pa še te ne.

S Pašičem izgine tudi Pucelj in Žerjav, z njima pa ponča najsravnostnejša in najbolj škodljiva doba slovenske politike. Mi smo vstrajno in odkritosrečno kazali ljudstvu že pred volitvami, kam hoče in kaj hoče ta dvojica bratcev, odkrivali smo njuno delo po volitvah do danes. Pošteno ljudstvo je uvidelo svojo zmožnost, zapuščalo Samostojno in demokrate, izreklo jim odločno in močasto nezaupnico. Že najmanj leto dni ti izdajalci slovenske politične samostojnosti, slovenskega imena in slovenske politične časti in izdajalci ljudskih koristi niso imeli zaslombe za seboj. S svojimi časopisi so napravili nekako papirnato steno, za katero so bili sami — prazniki.

Volitve bodo!

Ze pri sestavi nove vlade bo veljalo, kar smo zapisali zgoraj: o jej, o jej, Žerjav in Pucelj gre; še bolj pa se bo to uresničilo čez par kratkih mesecev, ko bodo volitve. Tedaj bo pela prav najbolj ostra metla in šiba in po zaslugi bodo najbolj tepeni in v kot med smeti in gnoj pometene liberalno-samostojne politične varalice slovenskega ljudstva. Toliko trdne vere v poštenost našega ljudstva še imamo.

Njihovo hiševanje.

Se kamen na cesti bi se omehečal, tako vneto in sladko so znali govoriti in lagati. Kruh in pravice so obljubovali, kamen in šibo, ki nas teži in tepeta so nam prinesli. Le pogledimo najvažnejše!

1. Govorili so o samostojnosti slovenskega kmeta in slovenskega ljudstva, pa so z ustavo uvedli najslabši, najhujši centralizem, da je Slovenec sedaj ubornejši hlapec Beogradu, kakor je bil svojčas Dunaju.

2. Sporazum in red so obljubljali, pa so pozabili na sporazum in na red, ter gospodarili in hiševali tako, da še ni bilo nikdar toliko sleparije, goljufije in zlorabe v državi, kakor sedaj, ko so bili na vladi samostojni in demokrate.

3. Rekli so, da dvignejo s svojim gospodarstvom valuto, vrednost denarja. Sedaj so pač napravili poleg drugega še ogromno množino izposojenih dolarjev, valuta pa je dvakrat nižja, kakor je bila, predno so prišli na vlado.

4. Pobijali so draginjo, pobili so jo s tem, da je železnica tačas postala več kakor dvakrat dražja, da je davek na sol in sladkor dvakrat večji, da je tobak trikrat dražji, kakor je bil pred njihovim gospodarstvom.

5. Obljubljali so ljudstvu samoupravo in tukaj briči najbolj norca iz ljudstva. Vzglede: najprej so preuredili Višji šolski svet tako, da ljudstvo nima prav nobenega zastopnika v njem in starše zastopa dr. Žerjavov ljubljanski brivec. Kako daje ta Višji šolski svet potuho brezverskim sokolskim lenuhom po šolah, pa vidite skoraj na vsaki drugi šoli na deželi. Nikdar ni bilo toliko učiteljev, kakor jih je sedaj in nikdar se tudi deca niso tako malo dobrega in koristnega naučili, kakor ravno sedaj. Zakaj to? Ker je malo dobrih, poštenih krščanskih učiteljev in ker imajo slabi vedno

izpuščena gojenka, in ni se izgubila različnih čednosti in slabosti nepokvarjenega otroka. Odkritosrečna je bila, zaupljivo prijazna, prav nedolžno prostodušna, polna visokoletečih neizkušenih misli, zgovorna in jezična, prav nič boječa in osvežujoče brezbrizna v obnašanju z vsakomur, pa najsi je bil še tako visok gospod. Toda prav te slabosti so je delale zanimivo in so vzbujele dobrovoljen smehljaj pri sopotnikih. Četudi pa je bila v obnašanju še otrok, je bila v kljub temu že polno razvito, lepo dekle in kadar je zasumelo njeno krilo po crovu in zadonel njen jasni glas in njen prijetni, pripuljivi smehljaj, se je celo polkovnikova rezkost in redostnost omehečala v ljubeznivost in obilzani diplomat je popolnoma pozabil na svojo nadeto prezirljivost in malomarnost v družbi gospodične Sadie.

Kar je še bilo potnikov na «Kleopatru», jih lahko nakratko omenimo. Eni so bili zanimivi, drugi vsaklanji, vsi pa ljubeznivi.

Fardet je bil dobrovoljen, pa vedno in vse obirač Francoz-Parižan. O Angležih in o njihovih pravicah do Egipta in o njihovim delovanjem tam doli je mel svoje odločno in nepobitno naziranje.

Belmont je bil krepko vzrasel Irec, nekoliko osivelih las in brk, izvršten strelec. Z njim je potovala njegova soproga Eleonora, fina, ljubezniva gospa, polna dražestne šegavosti. V njeni družbi je bilo večinoma videti gospo Schlesinger, mirno, tiho, vdovo, ki je obratila vso skrb na svojega šestletnega otroka, kar je razumljivo na ladji, ki ima ob robu krova le redko železno ograjo.

večjo potuho v Višjem šolskem svetu, kjer so krščanskemu ljudstvu samostojnosti in demokracije vrata zaprli.

6. Kje je gospodarska in politična samouprava? Ni je, kajti po volji in zaslugi samostojnih in demokratskih zastopnikov nam gode Beograd po svojem pokrajinskem namestniku in glavarjih s financarji in žandarji, a v okrajih in pokrajinah ljudstvo nima nobene besede. Ljudstva se sedaj nikjer ne vpraša po njegovih željah, zahtevah in potrebah, samo pije se povsod in zapravlja na njegov račun. Koliko časa so vam obljubljali volitve v oblasti in sreze ali okraje? Ali so vam jih dali? Ne, ker so se vas bali, ko so videli, da smo že pripravljeni na nje. Pripravljene ljudske armade so se ustrašili, zato so poteptali svojo lastno postavo.

Kaj pa sedaj?

Gotovo je že sedaj, da bodo v kratkem morale biti volitve vsaj za parlament. Tedaj pride za naše ljudstvo zopet težka preizkušnja. Ako je dobro, prestane, ako da oblast onim, ki s svojim življenjem in z zmožnostjo pokažejo, da hočejo poštenost, mir in red, da hočejo ljudstvu priboriti kruha in pravice, potem bo boljše.

Sicer pa se že javljajo tudi zopet varalice, ki delajo tako, kakor pravi pesem:

«Gradove zlate nam obetajo,
Pa še revnih kajšic nimajo!»

Prišli bodo zopet ljudje, najeti in plačani, nikdar jih niste videli še pri poštenem zasebnem in javnem delu. Prevarati in ogoljufati vas bodo skušali z novimi gesli in novimi besedami in obljubami, kazali vam bodo mesec v vodi. Tedaj se spomnite, da vas pravčasno svarimo. Svojo usodo si kujete sami! Če hočete naprej biti hlapci in podložni, če hočete nered, draginjo in zlorabo, potem poslušajte stare in nove politične goljufe. Če pa hočete pošteno, skromno, a dobro sami s svojim gospodariti, sami odločevati, potem se oklenite svoje poštene Slovenske ljudske stranke in njene vodstva. Le trdna in dobro urejena vojska zmaga! Volitve se bližajo, pripravljamo se na volitve! Naši nasprotniki pa naj si pojejo: o jej, o jej, Žerjav in Pucelj gre.

DEKLETA

dekanij Maribor desni in levi breg, Ptuj, Hoče, Zavrče, Jarenina, St. Lenart, Ljutomer, Vel. Nedelja, Slov. Bistrica, Marenberg, Vuzenica, Koroške in Prekmurja vabimo na

DEKLISKI TEČAJ.

ki se vrši na Šentjanžvo, dne 27. t. m. v Mariboru v Lekarniški ulici 6.

Ob 8. uri sv. maša v frančiškanski cerkvi, nato predavanje praktično izobraževalne vsebine naših najboljših govornic in govornikov.

Dekleta! Pokažite, da ste vedno na pravem mestu, kjer treba pokazati smisel za ljudsko delo in izobrazbo. Naj ne bo nobene župnije in Dekliške zveze, ki bi ne poslala več zastopnic na dekliski tečaj. Železniška zveza jako ugodna. Prihod zjutraj, odhod s popoldanskimi vlaki.

Za gotovo na svidenjel

Tajništvo Krščansko-socijalne zveze v Mariboru.

Pucelj zastražen od žandarjev.

Strašno slabo vest morajo imeti samostojni generali, ker se dajo zastražiti z žandarji. Pri nas na Slovenskem si ne upajo samostojni poslanci prirediti več shoda, ako niso zastraženi od oborožene sile. V Kozjem, St. Lovrencu in drugih krajih, ker je poskušal zborovati Pucelj, so mu okrajni glavarji iz strahu za dragoceno njegovo življenje poslali na pomoč cele kordone orožnikov. Spominjamo se, da je stara Avstrija dajala žandarsko silo na pomoč Nemcem in nemškutarjem, ako so le-ti prirejali svoje slavnosti in zborovanja na

slovenskih tleh. Vse, kar se bori proti ljudstvu, potrebuje oborožene sile, bajonetov, pušk.

Pucelj, Mermolja, Drofenik, Dobnik in Urek se vsiljujejo našemu ljudstvu. Ker z dobra ne gre, hočejo s pomočjo bajonetov vsiliti svoj pogubonosni evangelij zavednim našim možem in mladeničem. A ne samo, da na svoje shode kličejo žandarje. Še več! Za njih osebno varstvo jim pošilja beograjska vlada žandarje iz Srbije!

Ko se je meseca oktobra vozil minister Pucelj z drugimi poslanci in ministri vred na Češko na obisk čeških poslancev, si je vzel s seboj iz Beograda srbijanskega žandarja. Ta je spremljal Pucelja v vlaku, v avtomobilu, na vozu, v gostilni, v kavarni, da še celo pred straniščem je moral povsod čakati na »njihovo« milost.

Sredi prošlega tedna se je Pucelj v družbi samostojnih poslancev vozil iz Beograda na Mursko polje na shode SKS. In zopet je minister Ivan bil pod varstvom beograjskega žandarja! Od zanesljive strani smo izvedeli, da je žandar od Beograda naprej celo noč na hodniku vagona čuval g. Pucelja.

Ne zavidamo samostojnežem, da se zatekajo pod varstvo bajonetov, saj vemo, da se ljudje, ki se skrivajo pod senco bajoneta, ne čutijo ne varne, še manj srečne. A vprašamo: Kdo pa vse to plača? Pucelj ubogemu žandarju, ki ga mora čuvati pred strašnimi klerikalci in komunisti, sicer ne plača niti kosa črnega kruha. Mi davkoplačevalci moramo torej plačevati še celo Pucelju in njegovim apostolom žandarje. Kako neki, da Pucelj slovenskim orožnikom ne zaupa, temveč si vlačí seboj žandarje iz Srbije. Samostojneži so se naučili od demokratov, kako si je treba varovati kožo in glavo. Saj je znano, da je dr. Kukovec, ko je še bil minister, bil v Celju vedno zastražen od žandarjev in detektivov. Pribeževiča celo na kraljevem dvoru pri obedih obkrožujejo detektivji. In Pucelj si je mislil: Zakaj pa si ne bi jaz privoščil veselja, da sem pod varstvom bajonetov!

Slovenski možje in mladeniči, ali vam kaj dopade Puceljeva korajža?

Oddaja konj in vprege za vojaško službo.

Narodni poslanec Žebot nam piše:

Veliko razburjenje je vzbudila med kmetskim ljudstvom odredba vojnega ministra, da morajo imeti kmetje pripravljene konje, vprego, vozove, da celo hlapce in vole — za vojaško vežbo. Vojni okruzi (dopolnilna poveljstva so že pošiljala občinskim uradom cele zaboje knjižic, imenovane «konjsko-komorske izpravnice». — Župani so morali te knjižice proti potrdilu izročiti lastnikom konj. V knjižicah predpisuje vojni okrug, koliko konj, vozov in vprege in za katero vojaško četo mora imeti dotičnik pripravljene. Ljudje so bili opravičeno razburjeni. Niso še zaceljene težke rane, katere je vsekala dolgotrajna svetovna vojna posebno slovenskemu kmetu. Vsled letošnje suše je moral živinorejec do skrajnosti omejiti število živine. Če bi moral še to, kar ima oddati vojaštvu, kdo mu bo potem spomlad obdelal polje? In če mu odvzamejo vozove in vprego, to dragoceno reč pri gospodarstvu, kako bo kmet to nadomestil z drugo?

Ko so v ormoškem in ptujskem okraju dobivale občine prve pozive za oddajo konj in vprege, prihajala so številna odposlanstva županov in prizadetih posestnikov k našim poslancem in so jih prosila, naj napnejo vse sile, da se ta nesreča odvrne. Imenujem tu med drugimi zastopnike občin Sv. Tomaž, Savci, Gajovci in drugi.

Poslanci Slovenske ljudske stranke, zedinjeni v narodni skupščini v Jugoslovanskem klubu so takoj potom ostre interpelacije zahtevali od vojnega ministra, naj vepdar ustavi to razburljivo početje. Občine so vlagale proteste in začetkom tega meseca je odposlanstvo naših zastopnikov osebno posredovalo v vojnem ministrstvu. Na ta naš odločen nastop so prizadeti vojaški krogi morali odgovoriti.

zalo ozko prijateljstvo. Zanimala ga je mlada Američanka s svojo jezično zgovornostjo in s svojo nedolžno drznostjo, življenja polna Sadie pa je čutila rahlo pomilovanje in sočutje z njegovo suhoparno vedo, z njegovim boječim obnašanjem in njegovimi okostnelimi navadami, ki so tako zelo dišale po prašnih knjigah.

In mala «Kleopatra» je plula in sopihala svojo pot po Nilu navzgor, orala njegove rjave valove ter delala več ropota in topota nego velik parobrod, ki hiti z vso paro preko morja.

Na njenem krovu v senci bele platnene strehe pa je sedela njena mala družina, lenarila, čebljala, opazovala vedno se menjajočo pokrajino in vsakih par ur ležala na suho, da pod strokovnim vodstvom vsevednega dragomana Mansurja obišče in pregleda tempeljne in starine, ki so se v nešteti množinah vrstile ob obrežju.

Pa godilo se je tem izletnikom, kakor človeku, ki je že vsega sit. Toliko so že videli takih starin in razvalin, od Kaire sem gori, da jim je vedno gledanje in občudovanje že presedalo. Zadovoljni so se oddahnili, ko so končno na večer četrtega dne, odkar so pluli iz Se-lala, prispeli v Vadi Halfo, obmejno postojanko angleških čet proti jugu. Sedaj vendar, so si obljubovali, pride nekaj novega, — puščava, divjina —.

Za drugi dan so namreč imeli na dnevnem redu izlet k znameniti skali Abusir, odkoder je bil baje krasen razgled na Nilove pragove, na njegovo dolino in daleč po neizmerni puščavi.

(Dalje prihodnjic).